

Memo

Aan Rico Schans en Jan Schipper
Van medewerker
Onderwerp Mogelijke uitbreiding oefenterrein De Haar
Portefeuillehouder
Datum 23 mei 2024
Zaaknummer nummer

Op 6 februari 2024 hebben wij een zienswijze ingediend tegen de Notitie Reikwijdte & Detailniveau (NRD) over het Nationaal Programma voor Ruimte voor Defensie.

Uitbreiding oefenterrein De Haar

In de NRD staat de optie van uitbreiding van oefenterrein De Haar. De omvang van het oefenterrein is te klein om te kunnen opwerken naar de nieuwe taakstelling van Defensie. Om het trainen van het landoptreden te kunnen faciliteren en daarmee gereedstelling te kunnen waarborgen, is een groter oefenterrein noodzakelijk. De inschatting is dat met een uitbreiding van 200 tot maximaal 400 hectare volstaan kan worden.

Mogelijke extra plannen: het bouwen van een oefendorp, het oefenen met explosieven, het aanleggen van graafgebieden, het aanleggen van een landingsplaats voor helikopters + dirtstrip (start- en landingsbaan tactisch luchttransport onverhard).

Art. 5.2 lid 1 Woo, betreft ambtelijk opgestelde afbeelding ter visualisatie van de omvang van de mogelijke uitbreiding

Overigens geeft Defensie aan dat het niet perse aan de zuidzijde hoeft te liggen. Het zou ook meer naar het westen kunnen. Als het maar een directe verbinding heeft met het bestaande terrein.

Zienswijze en Nota van Antwoord

In onze zienswijze hebben wij gepleit voor meer duidelijkheid en voor een goede en eerlijke belangenafweging.

PM Nota van antwoord (31 mei verwacht)

Uitleg over het contact met Defensie en de werkgroep van de provincie

Op 23 april hebben Jan Schipper en medewerker een bijpraatbijeenkomst op het provinciehuis bijgewoond. Daar kwam niet veel nieuwe informatie naar voren. Bij het napraten werd het beeld over de uitbreiding van De Haar wel wat genuanceerder. Defensie beseft ook dat dit een lang en moeilijk proces zal worden. Waarschijnlijk willen ze dit niet aangaan als wij als provincie en gemeente niet ook aangeven hier kansen te zien.

Inmiddels heeft Defensie het verzoek gedaan tot een bestuurlijk overleg hierover.

Daarnaast heeft de provincie een ambtelijke werkgroep ingericht. Doel hiervan is om gemeenten direct en integraler te betrekken bij de verschillende plannen die Defensie heeft (en mogelijk nog extra gaat krijgen in de toekomst) in Drenthe. De werkgroep heeft de volgende samenstelling:

Defensie:	naam naam
BZK:	naam naam

Provincie Drenthe	naam naam
-------------------	---

Assen Westerveld Tynaarlo Midden Drenthe Borger Odoorn Coevorden Hoogeveen	namen
--	---

De feitelijke situatie in het gebied

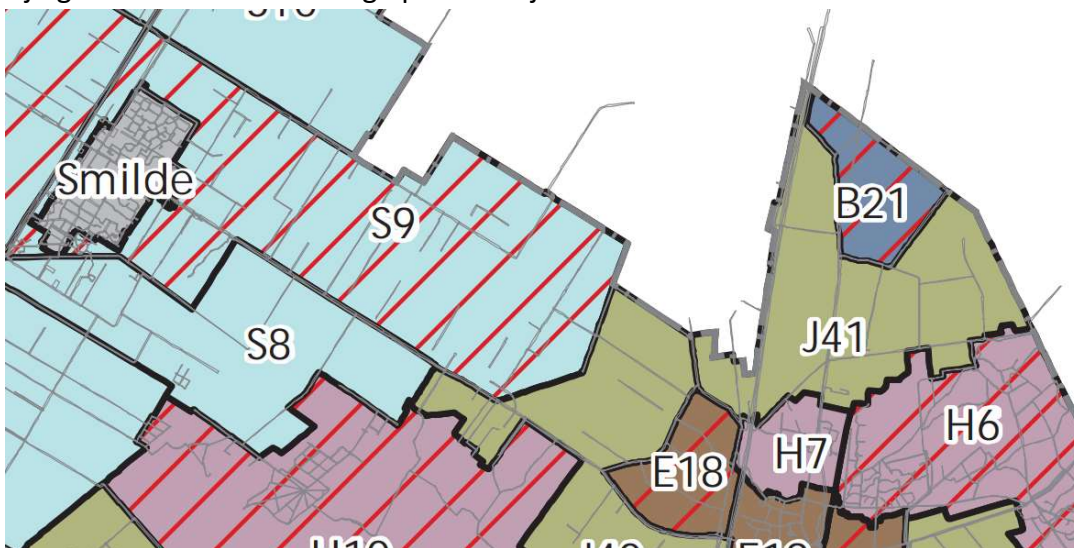
In het vermoedelijke gebied is naast agrarische cultuurgrond een veelheid aan functies aanwezig:

- Ongeveer 6 grondgebonden agrarische bedrijven en één intensieve veehouderij.

- Ruim twintig woonpercelen
- Allerlei bedrijven aan huis
- Een camping
- Een dagrecreatief bedrijf
- Enkele archeologisch belangrijke plekken
- Een ecologische verbindingszone:

Landschappelijk gezien bestaat het gebied uit drie types: essen (bruin), jonge ontginningen (groenig) en Smildervenen (blauw). Het gedeelte dat ligt in de essen en de Smildervenen is op onze Cultuurhistorische Waardenkaart rood gearceerd. Dat betekent dat dit attentiegebieden zijn. Met andere woorden: de landschapselementen zijn hier nog gaaf. Dit zijn gebieden waar we zuinig op willen zijn.

Een deel van het gebied ligt in het wegpanorama van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe:

Het gebied ligt net buiten de beschermingszones rondom Astron, maar activiteiten kunnen desalniettemin wel effect hebben op Astron.

De af te wegen belangen

De beoordelingscriteria om de effecten van alternatieven te kunnen beoordelen, zijn door Defensie in de NRD vastgesteld op:

- Gezonde en veilige leefomgeving
- Bodem en water
- Natuur, landschap en cultureel erfgoed
- Klimaatadaptatie
- Ruimtegebruik (onder andere impact op recreatie en landbouw)
- Bereikbaarheid en verkeersveiligheid
- Netcapaciteit, circulariteit en energie
- Sociaal en economie
- Geschiktheid voor militair gebruik
- Interferentie met andere rijksbelangen

Dus in het mer wordt onderzocht wat voor effecten op deze gebieden te verwachten zijn. Deze worden vervolgens beoordeeld op een schaal van sterk negatief tot sterk positief. Per criterium worden dan de plussen en minnen ingevuld, dat ziet er zo uit:

figuur 5.2 Beoordelingsschaal

Beoordeling	Toelichting
--	Sterk negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
0/-	Licht negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
0	Neutrale effect ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	Licht positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
++	Sterk positief effect ten opzichte van de referentiesituatie

Voor de uitbreiding van oefenterrein De Haar verwacht ik sterke positieve effecten voor de natuur, bodem en water, klimaatadaptatie. Maar negatieve effecten op ruimtegebruik, landschap en cultureel erfgoed.

En natuurlijk zijn er negatieve effecten voor de mensen die daar wonen. Hun omgeving gaat helemaal veranderen. Bovenstaande beoordelingscriteria zijn objectief en klinisch. Met emoties heeft het allemaal niets te maken. Maar emoties zullen er wel spelen. In hoeverre is daar ruimte voor?

Van Defensie begrepen wij dat de ministerraad op 31 mei de zoeklocaties al gaat verfijnen. Dit terwijl het mer nog niet klaar is. Normaal gesproken verfijn je zoeklocaties pas met een mer in de hand. Omdat je dan precies weet wat de gevolgen zijn van de diverse alternatieven. persoonlijke beleidsopvatting Lijkt me goed dat dit in ieder geval onderwerp van gesprek zal zijn.

In april gaf Defensie heel duidelijk aan dat wij als lagere overheden bij de locatiekeuze totaal niks in de melk te brokkelen hebben. Wanneer het kabinet locaties heeft aangewezen, komen ze weer terug voor wat ze noemen een regionaal proces. Dus dan gaat het om de concrete uitwerking en mogen wij onze eisen op tafel leggen. Toch vind ik dat wij nu al aandacht moeten vragen voor de belangen van onze inwoners.

Belangrijke vragen om te stellen:

- Welke functies heeft men voor ogen binnen het oefenterrein? De hele opsomming¹, of zijn daar al keuzes in gemaakt?
- Is het mogelijk om buiten de bestaande bebouwing te blijven?

¹ Het bouwen van een oefendorp, het oefenen met explosieven, het aanleggen van graafgebieden, het aanleggen van een landingsplaats voor helikopters + dirtstrip (start- en landingsbaan tactisch luchttransport onverhard).

- Wat is de impact op de bestaande functies in het gebied en wat wordt eraan gedaan om deze impact zo laag mogelijk te houden?
- Hoe wordt het feit dat de omgeving voor de inwoners daar helemaal verandert, meegewogen?
- In hoeverre is er ruimte voor wensen die onze inwoners hebben?
- Wanneer en hoe wordt dat gesprek gevoerd?

Wat vragen we ervoor terug?

Het is belangrijk dat we hierover na gaan denken. Als het hier moet komen, wat willen we er dan voor terug? Welke opgaven willen wij graag aanpakken? Wat willen we bereiken voor onze inwoners? Ik zal dit de komende tijd uitvragen bij de collega's. We kunnen dit verder bespreken tijdens de pfo's buitengebied.

Daarnaast wordt speelt nog de discussie over de Lelylijn. Er is een zuidelijk alternatief, dat eventueel gekoppeld kan worden aan De Haar. Dit tracé zal dan ook door Laaghalen gaan lopen.

Verslag gesprek met Defensie 30-05-2024

Nota van antwoord wordt morgen besproken in de Ministerraad. Antwoord op zienswijzen, maar ook voor een aantal locaties.

Onderwerp hier is vergroten oefenterrein De Haar. Wens om ook een oefendorp daar onder te brengen. En dirtstrip voor tactisch luchttransport (12 per maand), behoefte 13. Zo een dergelijke locatie is er nog niet. In NvA komt te staan dat De Haar hier een mogelijkheid voor is. Gelet op de natuurbelangen is dit misschien niet direct de meest logische locatie, maar het wordt wel onderzocht.

Morgen komt e-mail met NvA + nadere duiding van sommige zoeklocaties + persbericht.

3 juli informatieavond in Bonte Wever. Voor die tijd zijn de zoekcirkels al te zien op internet. Deze cirkels zullen dan in het vervolg verder onderzocht worden. Bestuurlijk belang, maatschappelijk draagvlak en mer zijn daarin leidend. Na de zomer zullen hierover gesprekken komen. Bestuurlijke rondes in oktober en december.

naam mailt ons binnenkort de cirkels, zodat we dorpsbelangen kunnen tippen.